

Rozporządzenie II Ministra Skarbu

z dnia 15 listopada 1923 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwowych, w celu wykonania ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o podatku majątkowym, zawierające przepisy o ustaleniu wartości przedmiotów majątkowych.

Na mocy art. 8 i 90 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o podatku majątkowym (Dz. U. R. P. № 94, poz. 746) zarządza się co następuje:

Do art. 8.**Obliczanie wartości posiadłości gruntowej.****§ 1.****Okręgi ekonomiczne.**

W celu obliczenia wartości posiadłości gruntowej poza obrębem miast w granicach z 1 lipca 1923 r. dzieli się całe Państwo, przy uwzględnieniu popytu na ziemię, gęstości zaludnienia i rozwoju przemysłu rolniczego na pięć następujących okręgów ekonomicznych:

Okrąg pierwszy:

Województwa:	Powiaty:
Kieleckie:	Będzin, Częstochowa, Jędrzejów, Miechów, Opatów, Sandomierz,
Krakowskie:	Biała, Bochnia, Brzesko, Chrzanów, Dąbrowa, Gorlice, Grybów, Jasło, Kraków, Myślenice, Nowy-Sącz, Oświęcim, Pilzno, Podgórze, Ropczyce, Tarnów, Wadowice i Wieliczka.
Lubelskie:	Lublin.

Lwowskie:**Łódzkie:****Śląskie:****Warszawskie:****Wielkopolskie:****Kieleckie:****Krakowskie:****Lubelskie:****Lwowskie:****Łódzkie:****Pomorskie:****Stanisławowskie:****Tarnopolskie:****Warszawskie:****Wielkopolskie:****Łańcut, Przeworsk, Rzeszów i Sokał.****Kalisz, Łęczyca i Łódź.****Wszystkie powiaty.****Błonie, Kutno, Warszawa i Włocławek.****Gostyń, Inowrocław, Kościan, Krotoszyn, Koźmin, Ostrów, Poznań-wschód, Poznań-zachód, Rawicz, Szamotuły i Września.****Okrąg drugi:****Olkusz, Pinczów, Radom i Stopnica.****Limanowa, Mielec i Żywiec.****Garwolin, Hrubieszów, Janów, Krasnystaw, Puławy i Zamość.****Brzozów, Jarosław, Krosno, Przemysł i Strzyżów.****Brzeziny, Koło, Konin, Łask, Piotrków, Radomsk, Sieradz, Sępca, Turek i Wieluń.****Chełmno, Grudziądz, Tczew i Toruń,****Horodenka i Śniatyn.****Borszczów, Brzeżany, Buczacz, Czortków, Husiatyn, Skałat, Trembowla, Zaleszczyki i Zbaraż.****Ciechanów, Gostynin, Grójec, Łowicz, Mińsk-Mazowiecki, Nieaszawa, Płońsk, Pułtusk, Radzymin i Sochaczew.****Bydgoszcz, Chodzież, Gniezno, Grodzisk, Jarocin, Kepno, Leszno, Mogilno, Nowy-Tomyśl, Oborniki, Odolanów, Pleszew, Strzelno, Szubin, Srem, Smigiel, Środa, Wągrowiec, Witkowo, Wolsztyn, Wyrzysk, i Znin.**

Okrag trzeci:

Białostockie:	Białystok, Bielsk, Kolno, Łomża, Ostrołęka, Ostrów, Szczuczyn, i Wysokie-Mazowieckie.
Kieleckie:	Iłża, Kielce, Końskie, Kozenice, Opoczno i Włoszczowa.
Krakowskie:	Nowy-targ i Spiż-Orawa.
Lwowskie:	Bóbrka, Cieszanów, Dobromil, Drohobycz, Gródek Jagielloński, Kolbuszowa, Lwów, Mościska, Nisko, Rudki, Sambor, Sanok, Stary-Sambor, Tarnobrzeg i Żółkiew.
Lubelskie:	Chełm, Konstantynów, Lubartów, Łuków, Radzyń, Siedlce, Sokołów, Tomaszów i Węgrów.
Nowogródzkie:	Nieśwież.
Pomorskie:	Brodnica, Działdowo, Gniew, Lubawa, Sępólno, Starogard, Świecie, Tuchola i Wąbrzeźno.
Stanisławowskie:	Bohorodzany, Kałusz, Kołomyja, Rohatyn, Stryj, Tlumacz i Zydaczów.
Tarnopolskie:	Brody, Kamionka - Strumiłowa, Podhajce, Przemyślany, Radziechów, Tarnopol i Złoczów.
Warszawskie:	Lipno, Maków, Mława, Płock, Przasnysz, Rawa, Rypin, Sierpc i Skierniewice.
Wielkopolskie:	Czarnków, Międzychód i Ostrzeszów.
Wołyńskie:	Dubno, Horochów, Krzemieniec, Luck i Ostróg.

Okrag czwarty:

Białostockie:	Augustów, Grodno, Sejny, Sokółka, Suwałki i Wołkowysk.
Lwowskie:	Jaworów, Lisko i Rawa Ruska.
Lubelskie:	Biała-Podlaska, Biłgoraj i Włodawa.
Nowogródzkie:	Lida, Nowogródek i Stopce.
Pomorskie:	Chojnice, Kartuzy, Kościerzyna, Puck i Wejherowo.
Stanisławowskie:	Dolina, Kosów, Nadwórna, Penczenizyn, Skole, Stanisławów i Turka.
Tarnopolskie:	Zborów.
Okrag administrac. Wileński:	Oszmiana, Święciany i Wilno.
Wołyńskie:	Równo i Włodzimierz.

Okrag piąty:

Białostockie:	Białowieża.
Nowogródzkie:	Baranowicze, Stonim i Wołożyn.
Poleskie:	Brześć n/B., Drohiczyn, Kamień-Koszyński, Kobryń, Kosów, Luniniec, Pińsk, Pruzany, Sarny, i Stolin.
Wołyńskie:	Kowel i Luboml.
Okrag administrac. Wileński:	Brasław, Duniłowicze, Dzisna i Wilejka.

§ 2.

Klasy dobroci gruntów.

W każdym okręgu ekonomicznym dzieli się wszystkie grunta orne według rodzaju kultury i dobroci na następujące klasy:

A. Role.

Klasa I. Bardzo dobre grunta, dające wysokie plony najszlachetniejszych warzyw (ogórki, cebula i t. p.) oraz konopi i roślin wymagających głębokiego zakorzenienia, jak np. lucerna. Uprawa kłosowych jest pewną dopiero w dalszych stanowiskach po oborniku. Grunta łatwe do uprawy, ciepłe, przewiewne, niezaskorupiające się. Spadki łagodne o wystawie przeważnie południowej i południowo-zachodniej.

Klasa II. Dobre grunta pszenno-buraczane, dające dobre plony pszenicy i buraków, nawet w drugim stanowisku po oborniku; uprawa szlachetniejszych warzyw opłaca się przy dobrym nawożeniu obornikiem; koniczyna czerwona udaje się dobrze, plony lucerny już po trzech latach są niepewne.

Klasa III. Dobre grunta żytnio-ziemniaczane, uprawa pszenicy i buraków opłaca się tylko przy dobrym nawożeniu i sprzyjających warunkach klimatycznych. Uprawa lucerny niepewna; koniczyna czerwona udaje się dobrze.

Klasa IV. Grunta żytnio-ziemniaczane zasobne, jednak wadliwe z powodu nadmiaru wilgoci lub ich zlewności. Wartość ich może być podniesiona przez odpowiednie meljoracje nawet do klasy II; bez meljoracji tylko w latach wyjątkowo sprzyjających urodzaj pszenicy oraz owsa bywa obfity.

Klasa V. Grunta słabo przydatne do uprawy łubinu oraz żyta i ziemniaków w korzystnych warunkach nawożenia. Na gruntach tej klasy koniczyna czerwona nie udaje się. Możliwa uprawa białej koniczyny na pastwisko.

Klasa VI. Grunta liche, piaszczyste, na których tylko łubin żółty się udaje; żyto i ziemniaki w latach sprzyjających przy dobrym nawożeniu możliwe plony dać mogą. Grunta ubogie pod-mokre, sapowate i murszaste, zdatne jedynie do uprawy owsa, oraz niektórych warzyw przy silnym nawożeniu (kapusta).

Klasa VII. Grunta niezdatne do uprawy polowej bądź dla swej lotności, bądź błotności, bądź zbytnej szkieletowości, oraz inne grunta, jak doły po żwirze, torfie, glinie i t. p.

B. Łąki.

Klasa I. Najlepsze łąki dające plon średnio ponad 70 q. wyborowego słodkiego siana z jednego hektara, bez domieszki kwaśnej flory. Dostęp łatwy, powierzchnia równa. Do tej kategorii należą łąki naturalne, zasilane rok rocznie wiosennymi zalewami z żyznych pól i ściekami ze wsi, nieutrudniającymi ani sprzętu, ani uprawy łąk, oraz łąki irygowane z dostatecznym dopływem zdrowej i użyźniającej wody.

Klasa II. Łąki nadrzeczne, użyźniane wylewami rzek w różnych porach roku, oraz łąki suchsze o doskonałym gruncie, użyźniane przez zalewy wio-

senne z pól. W latach normalnych dają siano pod względem jakości i ilości jak klasa I, lecz czasem są zamulane w porach niewłaściwych, a warunki wilgotności nie zawsze są sprzyjające, co w latach suchszych powoduje mały urodzaj traw, średnio ponad 60 do 70 q., słodkiego siana z hektara.

Klasa III. Łąki polne, nadjeziorne lub nadrzeczne, lecz nie zalewane lub z niedostatecznym odpływem. Obok najlepszych traw występują mało wartościowe rośliny grubsze lub kwaśne. W latach mokrych ilość siana większa, lecz jakość jego gorsza, średnio ponad 35 do 60 q. siana z hektara.

Do tej klasy należą również połoniny kośne.

Klasa IV. a) Łąki suche, na piaszczystym podłożu, nadające się więcej do uprawy połowej, o bardzo zawodnym plonie; siano bardzo dobrej jakości ponad 20 do 35 q. z hektara; b) łąki mokre, dające siano bardzo liche, chociaż plon wysoki, o dostępie utrudnionym; c) łąki, które pod względem jakości i ilości siana, oraz położenia należałoby zaliczyć do klasy III, lecz z powodu utrudnionego dostępu, oraz nierównej powierzchni (krzaki, kamienie), utrudniającej sprzęt, przechodzą do klasy IV.

Klasa V. a) Łąki bagienne, dające siano bardzo lichej jakości, jedzone niechętnie nawet przez woły. Praca maszynowa wykluczona. Kosiarze koszą w wodzie. Wozy mają dostęp tylko w zimie, lub w bardzo suchym czasie; b) łąki wyższej klasy piątego okręgu ekonomicznego, które z powodu braku sił roboczych nie są wcale eksploatowane.

C. Pastwiska.

Klasa I. Pastwiska polne, znajdujące się na gruntach, zaliczonych według swego składu conajmniej do klasy III-iej gruntów ornych, oraz nizinne te, które tylko wskutek odmiennego sposobu użytkowania, albo też, przy małym nakładzie, mogą być zamienione na łąkę przynajmniej klasy III, a także pastwiska nadrzeczne, odznaczające się wyjątkową żyznością.

Do tej klasy należą także połoniny łatwiej dostępne.

Klasa II. Pastwiska polne, znajdujące się na gruntach, zaliczonych wedle swego składu, conajmniej do klasy V gruntów ornych, oraz nizinne takie, które z łatwością zamienione być mogą na łąkę klasy IV, niemniej i te, które do zmiany ich na łąkę klas wyższych wymagają znacznych nakładów.

Do tej klasy należą również połoniny trudniej dostępne.

Klasa III. Pastwiska polne, znajdujące się na gruntach, zaliczonych według swego składu conajmniej do klasy VI gruntów ornych i nizinne takie, które małym kosztem na łąkę klasy V-iej zamienić można, a również i takie, które do zmiany na łąkę klasy IV, wymagają znacznych nakładów.

Klasa IV. Pastwiska, znajdujące się na gruntach, zaliczonych według swego składu conajmniej do klasy VII gruntów ornych, oraz nizinne takie, które tylko z wielkim nakładem na łąkę klasy V zamienić można.

§ 3.

Ceny jednostkowe gruntów.

Dla każdej klasy dobroci gruntów w każdym okręgu ekonomicznym ustala się ceny jednostkowe, dostosowane do przeciętnej wartości obiegowej w dniu 1 lipca 1923 r. według następujących tabel:

A. Role.

Okrąg Ekono- miczny	Wartość 1 ha gruntów w klasie:						
	I	II	III	IV	V	VI	VII
	w t y s i ą c a c h m a r e k						
Pierwszy	18.000	14.400	12.000	9.000	4.600	1.800	250
Drugi	16.000	12.800	10.600	8.000	4.000	1.600	200
Trzeci	14.000	11.200	9.200	7.000	3.400	1.400	150
Czwarty	12.000	9.600	7.800	5.400	3.000	1.200	100
Piąty	9.000	7.200	6.000	4.400	2.200	800	50

B. Łąki.

Okrąg Ekono- miczny	Wartość 1 ha gruntów w klasie:				
	I	II	III	IV	V
	w t y s i ą c a c h m a r e k				
Pierwszy	24.000	19.200	12.000	5.000	2.400
Drugi	21.000	16.800	9.400	4.200	2.000
Trzeci	18.000	14.200	8.200	3.600	1.800
Czwarty	15.000	12.000	6.800	3.000	1.400
Piąty	12.000	9.600	5.200	1.800	400

C. Pastwiska.

Okrąg Ekono- miczny	Wartość 1 ha gruntów w klasie:			
	I	II	III	IV
	w t y s i ą c a c h m a r e k			
Pierwszy	12.000	6.000	2.500	1.200
Drugi	10.000	5.000	2.000	1.000
Trzeci	9.000	4.000	1.800	900
Czwarty	7.500	3.500	1.500	700
Piąty	6.000	2.600	900	400

§ 4.

Ustalenie wartości lasów.

Przy ustalaniu wartości lasów należy oszacować odrębnie wartość gruntów pod lasem i dodać

do niej wartość znajdujących się na tych gruntach drzewostanów.

Wartość jednego ha. gruntów pod lasem przyjmuje się w wysokości jednej szóstej części przeciętnej wartości jednego ha. wszystkich gruntów, wchodzących w skład samoistnej jednostki gospodarczej.

Jeżeli jednostka gospodarcza obejmuje wyłącznie grunta leśne, należy wziąć pod uwagę przeciętną wartość jednego ha. gruntów sąsiednich.

Przykład:

Gospodarstwo rolne zawiera	3.000 ha.
W tem znajduje się:	
2000 ha. roli oszacowanych (§ 3) na	28.800.000.000 mk.
600 ha. łąk " " "	11.520.000.000 "
400 ha. pastwisk " " "	2.400.000.000 "
Ogólna wartość	42.720.000.000 mk.
Przeciętna wartość jednego ha. równa się	$\frac{42.720.000.000 \text{ mk.}}{3.000} = 14.240.000 \text{ mk.}$

przezo wartość jednego ha. gruntu pod lasem w tem gospodarstwie = 14.240.000 mk. : 6 = 2.373.000 mk.

Celem określenia wartości drzewostanów w różnych klasach wieku i przy różnych gatunkach drzewa mnoży się wartość gruntu leśnego przez odpowiednie współczynniki według następujących tabeli:

a) przy drzewostanach wysokopiennych:

Klasa	W I E K	Gatunek drzewa		
		dąb i cenne liściaste	sosna i szpilkowe	inne liściaste
I	od 1 do 20 lat	1.3	1	0.8
II	ponad 20 — 40 "	5	4	3.3
III	" 40 — 60 "	13	10	8
IV	" 60 — 80 "	26	19	15
V	" 80 — 100 "	38	29	24
VI	" 100 "	45	34	28

b) przy drzewostanach odrosłowych (niskopiennych):

Klasa	W I E K	Gatunek drzewa	
		dąb	olsza
I	Od 1 do 20 lat	4	2
II	ponad 20 — 40 "	9	5
III	" 40 — 60 "	13	8
IV	" 60 "	17	10

Przykłady:

Gospodarstwo leśne posiada 200 ha. lasu dębowego wysokopiennego w wieku ponad 20 do 40 lat. Wartość gruntów pod lasem obliczono na . . . . . 474.600.000 mk.

Wartość drzewostanu według tabeli wynosi: 474.600.000 mk. $\times 5 = 2.373.000.000 \text{ mk.}$

Ogólna wartość lasu = 2.847.600.000 mk.

Jeżeli w gospodarstwie leśnym znajdują się drzewostany różnego rodzaju i wieku, należy obliczyć odrębnie wartości dla każdego rodzaju i wieku drzewa oraz gruntów pod temi drzewostanami.

Gospodarstwo leśne posiada 200 ha. lasu dębowego wysokopiennego w wieku 40 do 60 lat; 100 ha. lasu szpilkowego w wieku ponad 80 do 100 lat i 50 ha. lasu odrosłowego (dąb) w wieku ponad 40 do 60 lat.

Wartość gruntów pod drzewostanem dębowym wysokopiennym obliczono na . . . . . 474.600.000 mk.

Wartość gruntów pod drzewostanem szpilkowym obliczono na . . . . . 237.300.000 "

Wartość gruntów pod drzewostanem odrosłowym obliczono na . . . . . 118.650.000 "

Ogólna wartość gruntów pod lasem . . . . . 830.550.000 mk.

Wartość drzewostanu dębowego według tabeli wynosi 474.600.000 mk. $\times 13 = . . . 6.169.800.000 \text{ mk.}$

Wartość drzewostanu szpilkowego według tabeli wynosi 237.300.000 mk. $\times 29 = . . . 6.881.700.000 "$

Wartość drzewostanu odrosłowego według tabeli wynosi 118.650.000 mk. $\times 13 = . . . 1.542.450.000 "$

Ogólna wartość gruntów pod lasem i drzewostanów wynosi 15.424.500.000 mk.

§ 5.

Ustalenie wartości wód.

Wartość wód stojących i płynących, o ile nie są zarybione, należy oszacować według klasy VII gruntów orných, o ile zaś na wspomnianych wodach prowadzi się gospodarstwo rybne, dzieli się wody na siedem następujących klas:

Klasa I. Wody sztuczne (stawy, kanały), pod którymi znajdują się czarnoziem i gliny ciężkie;

Klasa II. Wody sztuczne, pod którymi znajdują się gliny lekkie i dobre torfy;

Klasa III. Wody sztuczne, pod którymi znajdują się piaski i liche torfy;

Klasa IV. Wody sztuczne, pod którymi znajdują się piaski jałowe, żwir i torfy gorzkie.

Klasa V. Jeziora, w których znajdują się ryby posiosowe, sielawa i sieja;

Klasa VI. Wszystkie rzeki;

Klasa VII. Jeziora, w których znajdują się inne ryby, niż wymienione w klasie V-tej.

Dla każdej klasy wód ustala się ceny jednostkowe według następującej tabeli:

Okrąg Ekono- miczny	Wartość 1 ha. w klasie:						
	I	II	III	IV	V	VI	VII
	w t y s i ą c a c h m a r e k						
Pierwszy . . .	72.000	43.200	30.000	18.000	5.750	2.100	250
Drugi . . .	64.000	38.400	26.500	16.000	5.000	1.800	200
Trzeci . . .	56.000	33.600	23.000	14.000	4.250	1.600	150
Czwarty . . .	48.000	28.800	19.500	10.800	3.750	1.400	100
Piąty . . .	36.000	21.600	15.000	8.800	2.750	900	50

§ 6.

Ustalenie wartości innych gruntów.

I. Wartość torfowisk płytkich, zawierających więcej niż 25% popiołu, a przeto nie nadających się do eksploatacji, winna być oszacowana w tej samej wysokości, jak łąki V klasy.

Torfowiska eksploatowane należy oszacować według zasad, służących za podstawę do oszacowania przedsiębiorstw przemysłowych (§§ 14 i 15 niniejszego rozp.).

II. Grunty, zawierające piasek, żwir, kamień, glinę i t. p., a nieeksploatowane, należy szacować jak rolę klasy VII-ej. Jeżeli tego rodzaju grunty są eksploatowane, należy je oszacować według zasad, służących za podstawę do oszacowania przedsiębiorstw przemysłowych, o ile eksploatacja podlega podatkowi przemysłowemu.

§ 7.

Przynależności do gruntów.

Przez przynależność do gruntów należy rozumieć prawa, służące właścicielowi gruntów do ciągnięcia pewnych korzyści z innej nieruchomości.

Do tego rodzaju korzyści należą: prawo pastwiska, rybołówstwa, brania z lasu drzewa, chróstu i ściółki i t. p.

W celu obliczenia wartości przynależności do gruntów należy ustalić roczną wartość wszystkich korzyści, wpływających z przynależności na podstawie cen obiegowych w dniu 1 lipca 1923 r. i skapitalizować sumę tych wartości w sposób następujący:

1) przy korzyściach wieczystych pomnożyć roczną sumę tych korzyści przez 25;

2) przy korzyściach, trwających przez czas nieokreślony, pomnożyć roczną sumę tych korzyści przez 12^{1/2};

3) przy korzyściach, ograniczonych czasem trwania, pomnożyć sumę tych korzyści przez ilość lat ich trwania.

§ 8.

Ustalenie wartości inwentarza żywego i martwego, oraz budynków.

Wartość inwentarza żywego i martwego należy przyjąć w wysokości 10% ogólnej wartości wszystkich gruntów, wchodzących w skład jednostki gospodarczej.

W tej samej wysokości należy przyjąć wartość budynków gospodarczych i mieszkalnych, należących do gospodarstwa rolnego.

§ 9.

Uwzględnienie oddalenia gruntów od kolei.

Wartość szacunkową gruntów, ustaloną na zasadzie norm, zawartych w poprzednich paragrafach, należy podwyższyć, względnie zniżyć zależnie od oddalenia gruntów od stacji kolejowej, względnie przystanku kolejowego.

Oddalenie oblicza się od siedziby zarządu gospodarstwa, w skład którego grunta danej jednostki gospodarczej wchodzi.

Obliczenie tej zwwyżki, względnie zniżki podaje następująca tabela:

Odległość od stacji względnie przystanku kolejowego:	zwyzka	zniżka
do 7 klm.	10%	—
ponad 20 klm. do 35 klm.	—	10%
" 35 "	—	20%

§ 10.

Uwzględnienie oddalenia gruntów od miasta, względnie od miejscowości klimatycznej lub zdrojowej.

Niezależnie od zwwyżki, względnie zniżki w poprzednim paragrafie przewidzianej, podwyższa się wartość szacunkową gruntów, ustaloną w myśl zasad zawartych w §§ 3 do 10 niniejszego rozporządzenia, o odpowiedni procent w zależności od oddalenia gruntów od granic miasta, względnie od granic miejscowości klimatycznej lub zdrojowej.

Obliczenie tej podwyżki podaje następująca tabela:

A. Odległość od miasta.				
Zaludnienie miasta:	Odległość w kilometrach:			
	do 3	nad 3 do 7	nad 7 do 14	nad 14 do 21
z w y ż k a				
do 5000 mieszkańców, o ile w niem znajduje się siedziba sądu lub kasy skarbowej, względnie nad 5000 do 8000	10%	—	—	—
ponad 8000 do 15000	20%	10%	—	—
" 15000 " 35000	40%	20%	5%	—
" 35000 " 150000	60%	30%	10%	—
" 150000 " 500000	100%	75%	50%	25%
" 500000 "	200%	150%	100%	50%

B. Odległość od miejscowości klimatycznej, względnie zdrojowej.

W której znajduje się siedziba zarządu klimatycznego lub zdrojowego	50%	20%	—	—
W której niema siedziby zarządu klimatycznego lub zdrojowego	25%	10%	—	—

§ 11.

Zniżki z powodu zniszczenia wojennego.

Jeżeli wskutek wojny nastąpiło zniszczenie co najmniej 20% majątku, wówczas szacunek, ustalony na zasadach w poprzednich paragrafach przewidzianych, należy obniżyć o rzeczywisty procent zniszczenia.

Procent zniszczenia majątku wskutek wojny określa się przez porównanie sumy strat wojennych ze sumą przedwojennej wartości majątku. O procent, wynikający z tego porównania, obniża się szacunek majątku.

Za podstawę określenia przedwojennej wartości majątku należy przyjąć cenę nabycia tego majątku, uwidocznioną w przedwojennych kontraktach kupna-sprzedaży, o ile dany majątek był przedmiotem transakcji, w okresie 1905/1914 — w przeciwnym wypadku decyduje ocena komisji szacunkowej, oparta na kontraktach kupna-sprzedaży sąsiednich majątków.

Sumę strat wojennych, które spowodowały zniszczenie majątku, ustala się na podstawie orzeczeń lub protokołów komisji szacunkowych dla strat wojen-

nych (ustawa z dnia 10 maja 1919 r. Dz. Pr. P. P. № 41 poz. 298). Jeżeli straty wojenne zostały oszacowane w markach polskich, należy dla porównania z przedwojenną wartością majątku przewalutować je na odnośną złotą walutę przedwojenną według kursu w okresie zniszczenia.

Dla przyznania ulgi w formie obniżenia szacunku majątku miarodajnym jest sam fakt zniszczenia, obojętnym natomiast jest, czy skutki zniszczenia trwały jeszcze w dniu 1 lipca 1923 r., czy też nie.

Za zniszczenie wojenne nie uważa się strat, spowodowanych rekwizycją ziemiopłodów, przemarszem wojsk, dostarczeniem kontyngentu i t. p.

Obniżenie szacunku majątku będzie przyznawane właścicielowi posiadłości gruntowych poza obrębem miast przez właściwą komisję szacunkową na prośbę płatnika jedynie na obszarze szczególnie dotkniętych zniszczeniami wojennymi powiatów, wyszczególnionych w załączniku 6 do art. 38 ustawy z dnia 16 grudnia 1921 r. o poborze nadzwyczajnej daniny państwowej (Dz. U. R. P. z r. 1922 № 1 poz. 1).

Obowiązek uzasadnienia prawa do otrzymania ulgi i przedstawienia odpowiednich dokumentów ciąży na płatniku.

Ustalenie wartości placów niezabudowanych i budynków, nienależących do gospodarstwa rolnego jako ich część składowa.

§ 12.

Place niezabudowane.

Wartość placów niezabudowanych należy ustalić według następującej tabeli:

W miejscowościach liczących mieszkańców (z wyłączeniem miejscowości klimatycznych i zdrojowisk)		Wartość 1m ² placu, położonego przy ulicy					
		pryncypalnej lub śródmieściu	bocznej do pryncypalnej	dalszej głównej	bocznej do dalszej głównej	na przed- mieściu bliższym	na przed- mieściu dalszym
		w m a r k a c h					
do	2.000	5.000	4.500	4.000	3.500	3.000	2.500
ponad	2.000	5.000	7.000	6.000	5.000	4.000	3.000
"	5.000	10.000	10.000	8.000	6.000	4.500	4.000
"	10.000	20.000	20.000	15.000	10.000	6.000	5.000
"	20.000	30.000	30.000	20.000	15.000	10.000	6.000
"	30.000	50.000	40.000	30.000	20.000	15.000	8.000
"	50.000	100.000	80.000	60.000	40.000	25.000	15.000
"	100.000	200.000	150.000	100.000	75.000	50.000	25.000
"	200.000	500.000	300.000	200.000	125.000	75.000	35.000
"	500.000		500.000	300.000	150.000	100.000	50.000

W miejscowościach klimatycznych i zdrojowiskach należy wartość szacunkową 1m² podwyższyć o 100% w letniskach zaś o 50%.

Wartość szacunkową placu przeznaczanego na cele przemysłowe lub handlowe (składy, szopy i t. p.) podwyższa się trzykrotnie.

Grunta położone w granicach administracyjnych miasta a przeznaczone pod uprawę rolną oraz ogrody i sady w miastach, należy szacować według zasad przewidzianych w §§ 1 do 11 nin. rozp. Przepis

ten nie dotyczy jednak gruntów w miastach liczących ponad 100.000 mieszkańców, a położonych przy ulicach, wymienionych w pierwszych czterech rubrykach powyższej tabeli.

§ 13.

B u d y n k i.

Wartość szacunkową budynków, z wyjątkiem tych, które należą do gospodarstw rolnych, jako ich część składowa, należy przyjąć według następującej tabeli:

W miejscowościach liczących mieszkańców (z wyłączeniem miejscowości klimatycznych, zdrojowych i letnisk).		Wartotość jednej ubikacji (pokój, izba, kuchnia, warsztat, pracownia, sklep i t. p.) w budynku murowanym, położonym przy ulicy pryncypalnej lub śródmieściu, w bardzo dobrym stanie i wykwalifikowanym, a zawierającym:						
		u b i k a c j i						
		do 5	nad 5 do 10	nad 10 do 20	nad 20 do 30	nad 30 do 50	nad 50 do 100	nad 100
		W t y s i ą c a c h m a r e k						
do	5.000	8000	7500	7000	6750	6500	6250	6000
ponad	5.000	10.000	10000	9500	9000	8750	8500	8250
„	10.000	20.000	12000	11500	11000	10500	10000	9750
„	20.000	30.000	14000	13000	12500	12000	11500	11000
„	30.000	50.000	15000	14000	13500	13000	12500	12000
„	50.000	100.000	16000	15000	14500	14000	13500	13000
„	100.000	200.000	17000	16000	15000	14500	14000	13500
„	200.000	500.000	17500	16500	15500	15000	14500	14000
„	500.000		18000	17000	16000	15500	15000	14500

Podane wyżej normy szacunkowe obejmują wartość budynku łącznie z placem pod budynkiem i podwórzem.

Wartość szacunkową budynku z materiału nieogniotrwałego należy zniżyć o 10%.

Wartość budynku przeznaczanego wyłącznie na cele przemysłowe lub handlowe podwyższa się trzykrotnie.

Wartość budynku położonego w miejscowościach klimatycznych i zdrojowych podwyższa się o 100%, w letniskach zaś o 50%.

Zależnie od położenia budynku należy przyjąć odpowiednią zniżkę według następującej tabeli:

Dla budynku położonego przy ulicy				
bocznej do pryncypalnej	dalszej głównej	bocznej do dalszej głównej	na przedmieściu bliższym	na przedmieściu dalszym
w y n o s i z n i ż k a				
10 %	15 %	25 %	35 %	40 %

Ze względu na wykończenie budynku należy wartość jego, po uwzględnieniu położenia budynku, obniżyć o 15% przy wykończeniu, dobrem, o 25% zaś przy wykończeniu zwyczajnym.

Ze względu na stan, w jakim się budynek znajduje, należy po uwzględnieniu wartości budynku ze względu na jego położenie i wykończenie, zniżyć szacunek:

- a) dla budynku w dobrym stanie o 5%,
- b) „ „ „ średnim „ „ 20%,
- c) „ „ „ lichym „ „ 30%.

Ustalenie wartości przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych.

§ 14.

Przedsiębiorstwa prowadzące prawidłowe księgi handlowe.

A. Mające siedzibę na obszarze Rzeczypospolitej.

Za przeciętną wartość majątku przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych, prowadzących prawidłowe księgi handlowe, uważa się różnicę pomiędzy

ogólną wartością aktywów, a wartością zobowiązań przedsiębiorstwa według bilansu na dzień 1 lipca 1923 roku.

Przy obliczeniu tej różnicy należy przestrzegać następujących zasad:

I). Wartość majątku w nieruchomościach, maszynach, urządzeniach technicznych, narzędziach i innych środkach produkcji, jakoteż środkach komunikacyjnych i przewozowych oraz w urządzeniach biurowych przyjmuje się podług ceny nabycia powyższych przedmiotów, którą przewalutowuje się drogą pomnożenia przez następujące współczynniki:

1) o ile nabycie nastąpiło przed 1 stycznia 1905 r. przez 10.000.

2) o ile nabycie nastąpiło w latach 1905/1913 r. przez 15.000

3) o ile nabycie nastąpiło w latach 1914/1918 r. przez 20.000.

4) o ile nabycie nastąpiło w I półroczu 1919 r. przez 10.000.

5) o ile nabycie nastąpiło w II półroczu 1919 r. przez 2.500.

6) o ile nabycie nastąpiło w I półr. 1920 przez 800.

7) " " " " " II " 1920 " 400.

8) " " " " " I " 1921 " 125.

9) " " " " " II " 1921 " 40.

10) " " " " " I " 1922 " 35.

11) " " " " " II " 1922 " 12.

12) " " " " " I " 1923 " 2.

Ceny nabycia wyrażone w walutach b. państw zaborczych przelicza się przed przewalutowaniem na marki polskie według stosunku 100 mk. niemieckich = 117·56 koron austriacko-węgierskich = 46·3 rubli rosyjskich = 100 marek polskich.

Przy obliczaniu, w sposób wyżej określony, wartości wspomnianych przedmiotów majątkowych miarodajny jest stan faktyczny w dniu 1 lipca 1923 r. Wykazanie różnicy, zachodzącej między ksiązkowym, a faktycznym stanem inwentarza, jest obowiązkiem płatników.

II). Wartość majątku nabytego przez spółkę akcyjną za akcje, względnie wniesionego na pokrycie udziałów w kapitale zakładowym przedsiębiorstwa (aportów), o ile ten majątek składa się z przedmiotów wymienionych w ustępie I), nin. paragrafu i o ile nabycie tego majątku nastąpiło po dniu 1 stycznia 1919 r. określa się według ceny nabycia tego majątku przez zbywcę, którą to cenę przewalutowuje się według postanowień ustępu I nin. paragrafu; jeżeli zaś ustalenie ceny zapłaconej przez zbywcę jest utrudnionem, to cenę nabycia wspomnianego majątku określa się na podstawie przeciętnej ceny giełdowej, względnie ceny obiegowej (szacunkowej) akcji i udziałów, przypadających za wniesiony do spółki majątek, w miesiącu, następującym bezpośrednio po przydzieleniu tych akcji i udziałów.

III). Wartość papierów procentowych oblicza się według przeciętnej ceny giełdowej z miesiąca czerwca 1923 r.

IV). Przedmiotów majątkowych, wyszczególnionych w postanowieniach art. 3, część I ustęp 5 i część II, ustępy a), c), d), e) ustawy oraz akcji i udziałów krajowych towarzystw i spółek (art. 6 część druga ustawy) nie bierze się w rachubę.

V). Wartość walut zagranicznych oraz należności i długów w tych walutach, oblicza się według przeciętnej kursu tychże walut z miesiąca czerwca 1923 r.

VI). Należności nieściągalnych, jakoteż należności z tytułu rekwizycji konfiskat i tym podobnych strat wojennych nie bierze się w rachubę.

VII). Do wartości aktywów nie dolicza się również wykazanych w bilansie wszelkiego rodzaju strat nieumorzonych.

VIII). Wartość remanentu towarów, surowców, półfabrykatów, materiałów pomocniczych i t. p. oblicza się według cen obiegowych w dniu 1 lipca 1923 r.

IX). Inne pozycje bilansu przyjmuje się w wysokości nominalnej.

Różnicę otrzymaną pomiędzy obliczoną w powyższy sposób ogólną wartością aktywów, a ogólną wartością zobowiązań przedsiębiorstwa przelicza się na franki złote według stosunku 1 frank złoty = 20.000 marek.

Do zobowiązań, o których mowa w części pierwszej niniejszego paragrafu nie zalicza się wartości kapitału zakładowego (akcyjnego) i zapasowego (rezerwowego).

B. Mające siedzibę zagranicą, a zakłady — w granicach Rzeczypospolitej.

Za podlegający podatkowi majątek powyższych przedsiębiorstw uważa się majątek nieruchomy oraz ruchomy, objęty bilansem zakładów znajdujących się w Polsce.

Wartość majątku takich przedsiębiorstw oblicza się według zasad, wyszczególnionych w punkcie A) niniejszego paragrafu, przyczem:

1) wyrażoną w obcej walucie pierwotną cenę nabycia przedmiotów majątkowych, podlegających przewalutowaniu, przelicza się na marki polskie według parytetu, o ile nabycie nastąpiło przed 1 stycznia 1919 r., względnie według kursu dziennego odnośnej waluty w dniu nabycia, o ile — nabycie nastąpiło po 1 stycznia 1919 r.;

2) inne pozycje bilansu wyrażone w walucie obcej, przelicza się na marki polskie według kursu w dniu 1 lipca 1923 r.

§ 15.

Przedsiębiorstwa, nieprowadzące prawidłowych ksiąg handlowych.

Wartość kapitału zakładowego i obrotowego przedsiębiorstw handlowych oraz przemysłowych, nieprowadzących prawidłowych ksiąg handlowych, należy ustalić na podstawie wielokrotności przeciętnej miesięcznego obrotu, osiągniętego w pierwszym półroczu 1923 r., o ile chodzi o obszar, na którym obowiązuje ustawa o państwowym podatku przemysłowym, a w roku 1922, o ile chodzi o obszar, na którym obowiązuje ustawa o podatku obrotowym (Górnośląska część Województwa Śląskiego), według następujących tabel:

I. Tabela wartości przedsiębiorstw handlowych.

L. porz.	Rodzaj przedsiębiorstwa	Wartość kapitału zakładowego i obrotowego	L. porz.	Rodzaj przedsiębiorstwa	Wartość kapitału zakładowego i obrotowego
1	Handel końmi	1/2 krotny obrót miesięczny	17	Handel meblami i przedmiotami urządzenia domowego.	a) wykwintne 6-krotny b) zwyczajne obrót miesięczny 4-krotny
2	Handel rogacizną i nierogacizną	a) rogacizną 1/2-krotny obrót miesięczny b) nierogacizną 1-krotny obrót miesięczny	18	Handel towarami plecionkami i drewnianymi	4-krotny obrót miesięczny
3	Handel drobiem	4-krotny obrót miesięczny	19	Handel skórą	3 " " "
4	Handel kwiatami naturalnymi	4 " " "	20	Handel ceratą i linoleum	5 " " "
5	Handel zbożem i paszą oraz innymi płodami roślinnymi i zwierzęcymi	a) w hurcie 1-krotny obrót miesięczny b) w detalu 3-krotny	21	Handel mydłem, świecami, naftą i t. p.	4 " " "
6	Handel drzewem budulcowym	5-krotny obrót miesięczny	22	Handel farbami	4 " " "
7	Handel drzewem opałowym	3 " " "	23	Handel towarami elektrotechnicznymi	5 " " "
8	Handel węglem kamiennym i drewnianym	3 " " "	24	Handel przyrządami do oświetlenia	5 " " "
9	Handel produktami kopalnianymi	3 " " "	25	Handel towarami galanteryjnymi wszelkiego rodzaju	a) w hurcie 3-krotny obrót miesięczny b) w detalu 6-krotny
10	Handel towarami szklanymi, kamiennymi i glinianymi	5 " " "	26	Handel towarami rymarskimi i siodlarskimi	6-krotny obrót miesięczny
11	Handel towarami złotymi, srebrnymi i z drogich kamieni	10 " " "	27	Handel papierem i tekturą	4 " " "
12	Handel towarami z metali nieszlachetnych	5 " " "	28	Handel wyrobami papierowymi i przyborami do pisania i rysowania	4 " " "
13	Handel maszynami, bronią i środkami lokomocji (samochody, ekwipaże, rowery i t. p.)	5 " " "	29	Księgarnia	4 " " "
14	Handel instrumentami optycznymi i chirurgicznymi	a) chirurgiczne 8-krotny obrót miesięczny b) optyczne 10-krotny	30	Antykwarnia	6 " " "
15	Handel zegarkami i częściami składowymi do zegarków	4-krotny obrót miesięczny	31	Handel antykami	10 " " "
16	Handel instrumentami muzycznymi	10 " " "	32	Wydawnictwo periodycznych pism	1 " " "
			33	Wypożyczalnia książek i nut	10-krotny obrót miesięczny
			34	Handel towarami tiulowo-pasmanteryjnymi	4 " " "
			35	Handel towarami włóknistymi	a) w hurcie 3-krotny obrót miesięczny b) w detalu 5-krotny

L. porz.	Rodzaj przedsiębiorstwa	Wartość kapitału zakładowego i obrotowego	L. porz.	Rodzaj przedsiębiorstwa	Wartość kapitału zakładowego i obrotowego
36	Handel białszą oraz krawiectwem damską i męską (galanterja)	2-krotny obrót miesięczny	55	Przedsiębiorstwa ekspedycyjne	a) celne obrót miesięczny 5-krotny b) kolejowe obrót miesięczny 3-krotny
37	Handel gotowymi ubraniami	5 " " "	56	Przedsiębiorstwa komisowe	3-krotny obrót miesięczny
38	Handel obuwem	a) w hurcie b) w detalu obrót miesięczny 2-krotny 4-krotny	57	Domy składowe	5 " " "
39	Handel innymi wyrobami przemysłu tekstylnego	2-krotny obrót miesięczny	58	Sprzedaż miar i wag	4 " " "
40	Handel mięsem	2 " " "	59	Najem dorożek i koni	4 " " "
41	Handel wędlinami	2 " " "	60	Najem samochodów i rowerów	8 " " "
42	Handel dziczyzną, drobiem i rybami	2 " " "	61	Handel wyrobami tytoniowymi, stemplami i markami pocztowymi	a) w hurcie obrót miesięczny 4-krotny b) w detalu obrót miesięczny 2-krotny
43	Handel jajami	a) w hurcie b) w detalu obrót miesięczny 2-krotny 1-krotny	62	Apteki	15-krotny obrót miesięczny
44	Handel owocami i jarzynami	2-krotny obrót miesięczny	63	Handel artykułami aptecznymi, kosmetyką i wyrobami chemicznymi	10 " " "
45	Handel nabiałem	2 " " "	64	Handel starymi ubraniami i obuwem	1-krotny obrót miesięczny
46	Handel mąką i krupami	3 " " "	65	Handel odpadkami i szmatami	1 " " "
47	Handel wyrobami cukrowymi	6 " " "	66	Zakłady pogrzebowe	5 " " "
48	Handel towarami kolonialnymi i korzennymi	a) w hurcie b) w detalu obrót miesięczny 3-krotny 4-krotny	67	Wypożyczalnia (z wyjątkiem książek)	3 " " "
49	Handel towarami kolonialnymi, korzennymi i wódką	5-krotny obrót miesięczny	68	Zakłady lecznicze	a) sanatorja obrót miesięczny 3-krotny b) inne obrót miesięczny 2-krotny
50	Handel towarami spożywczymi	2 " " "	69	Kinematografy	4-krotny obrót miesięczny
51	Handel winem, miodem i sztucznymi winami	6 " " "	70	Kabarety	4 " " "
52	Handel piwem	3 " " "	71	Teatry	2 " " "
53	Handel wódką	5 " " "	72	Cyrki	6 " " "
54	Handel octem, sodą, wodami mineralnymi i lodem	2 " " "	73	Ogródki i sale zabaw	4 " " "
			74	Restauracje	5 " " "
			75	Jadłodajnie bez wyszynku trunków	2 " " "

L. porz.	Rodzaj przedsiębiorstwa	Wartość kapitału zakładowego i obrotowego	Rodzaj zakładu	Wartość kapitału zakładowego i obrotowego
76	Cukiernie	3-krotny obrót miesięczny	kwaciarski (kwiatów sztucznych wyrób)	4
77	Kawiarnie i herbarciane	3 " " "	lakierniczy	1
78	Mleczarnie	3 " " "	litograficzny	12
79	Hotele, pokoje umeblowane, zajazdy i gospody	4 " " "	lasek wyrób	2
80	Pensjonaty, pokoje umeblowane ze stolowaniem	3 " " "	malarski	2
			mosiężniczy	1/2
			murarski	1
			mydlarski	2
			parasoli wyrób	2
			piekarski	1/2
			pierników wyrób	1
			polerowniczy	3
			powozów wyrób	6
			powroźniczy	3
			pożłotniczy	1
			rękawiczek wyrób	4
			rymarski	2
			rytowniczy	1/2
			rzeźniczy	1/4
			siodlarski	3
			ślusarski	4
			snycerski	2
			stolarski meblowy	5
			stolarski budowlany	4
			stolarski (galanteryjno-meblowy)	4 1/2
			szczotkarski	2
			szewcki	3
			szklarski	1/2
			szlifiarski	3
			szmuklerski	1
			sztukatorski	2
			tapicerski	5
			tkacki	10
			tokarski w drzewie	2
			tokarski w metalu	6
			wędliniarski	2
			zegarmistrzowski	10

II. Tabela wartości przedsiębiorstw przemysłowych.

Rodzaj zakładu	Wartość kapitału zakładowego i obrotowego
bednarski	4-krotny obrót miesięczny
białokórniczy	2 1/2 " " "
blacharski	4 " " "
bronzowniczy	1/2 " " "
ciesielski	1/2 " " "
cukierniczy	1 " " "
czapek wyrób	1 " " "
cyzelerski	1/2 " " "
dentystyczny	1 " " "
druclanych wyrobów	5 " " "
drukarski	12 " " "
emalierski	1/2 " " "
farbiarski	5 " " "
fotograficzny	10 " " "
fryzjerski	3 " " "
galwanizatorski	1/2 " " "
garncarski	3 " " "
giloszerski	1/2 " " "
golarski	3 " " "
guzików wyrób	2 " " "
hafciarski	2 " " "
introligatorski	4 " " "
kaflarski	3 " " "
kamaszniczy	2 " " "
kamieniarski	4 " " "
kapeluszniczy wyrób	1 " " "
kołodziejski	10 " " "
koszykarski	2 " " "
kotlarski	1/2 " " "
kowalski	4 " " "
krawiecki	3 " " "
kuśnierski	6 " " "

Ze względu na różnicę pomiędzy wartością marki polskiej, w dniu 1 lipca 1923 r., a przeciętną jej wartością w pierwszym półroczu 1923 r., oraz ze względu na różnicę kursu w roku 1922 pomiędzy marką polską, a marką niemiecką, obowiązującą na górnośląskiej części Województwa Śląskiego, należy celem otrzymania rzeczywistej wartości kapitału zakładowego i obrotowego na dzień 1 lipca 1923 r.:

a) na obszarze, na którym obowiązuje ustawa o państwowym podatku przemysłowym, sumę prawomocnie ustalonego obrotu za pierwsze półrocze 1923 r. pomnożyć przez 2 a następnie dopiero podzielić przez 6 i pomnożyć przez współczynniki podane w powyższych trzech tabelach.

b) na obszarze, na którym obowiązuje ustawa o podatku obrotowym, sumę prawomocnie ustalonego obrotu za rok 1922 pomno-

żyć przez 140, a następnie dopiero podzielić przez 12 i pomnożyć przez współczynniki podane w powyższych tabelach.

Wartość kapitału zakładowego i obrotowego przedsiębiorstw przemysłowych oraz handlowych, nie prowadzących prawidłowych ksiąg handlowych, które nie zostały objęte powyższymi tabelami, należy ustalić przez porównanie z takimi samymi lub podobnymi przedsiębiorstwami, prowadzącymi prawidłowe księgi handlowe.

Jeżeli w danym okręgu szacunkowym niema nadających się do porównania przedsiębiorstw, prowadzących prawidłowe księgi handlowe, wówczas wartość kapitału zakładowego i obrotowego należy ustalić indywidualnie według przeciętnej wartości obiegowej poszczególnych części składowych tych kapitałów, przyczem wartość szacunkową przedmiotów majątkowych, dla których normy szacunkowe ustalone w niniejszem rozporządzeniu, należy przyjąć zgodnie z temi normami.

Ustalenie wartości majątku w kapitałach i prawach majątkowych.

§ 16.

Kapitały.

Za majątek w kapitałach uważa się:

- 1) gotówkę w walucie polskiej i wszelkie należności (wierzytelności) w tej walucie;
- 2) złoto, srebro i t. p. (monety i kruszec);
- 3) krajowe i zagraniczne zapisy długów, listy zastawne, obligacje i inne papiery wartościowe oraz akcje i udziały zagranicznych towarzystw i spółek;
- 4) waluty i dewizy zagraniczne oraz należności (wierzytelności) w tych walutach.

Kapitały wymienione pod 1) należy oszacować według ich wartości nominalnej; kapitały zaś wymienione pod 2 — 4) należy oszacować według przeciętnego kursu, względnie szacunku giełdowego w dniu 1 lipca 1923 r.

Za majątek w kapitałach nie uważa się wynagrodzeń perjodycznych z tytułu najmu pracy lub stosunku służbowego do wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia oraz wpływów z wszelkiego rodzaju ubezpieczeń.

§ 17.

Prawa majątkowe.

Do praw majątkowych zalicza się prawa do rent lub innych powtarzających się użytków i świadczeń,

służących uprawnionemu dożywotnio lub na czas życia innej osoby, na czas nieokreślony lub określony, lecz przynajmniej pięcioletni, a wypływających bądźto z umowy tytułem wzajemnego świadczenia za wartości majątkowe, bądź z rozporządzenia ostatniej woli, darowizny lub fundacji rodzinnej.

Celem oszacowania powyżej wymienionych praw należy przyjąć skapitalizowaną wartość pieniężną jednorocznego użytku lub świadczenia według następujących zasad:

1) przy wieczystych użytkowaniach i świadczeniach przyjmuje się, jako skapitalizowaną wartość, 25-cio-krotną roczną sumę, przy użytkowaniach zaś i świadczeniach na czas nieokreślony 12 i 1/2-krotną sumę, o ile postanowienia ustępu 2 i 3 niniejszego paragrafu nie mają zastosowania lub o ile płatnik w inny sposób, nie wykaże okoliczności ograniczających czas trwania wspomnianych użytkowań, względnie świadczeń.

2) Jeżeli prawo ograniczone jest czasem życia uprawnionego lub innej osoby, wówczas skapitalizowaną wartość określa się stosownie do wieku w dniu 1 lipca 1923 r. tej osoby, z której śmiercią prawo gaśnie. Za skapitalizowaną wartość przyjmuje się przy wieku:

do 15 lat.	18	krotną
ponad 15 " do 25 lat	17	"
" 25 " " 35 "	16	"
" 35 " " 45 "	14	"
" 45 " " 55 "	12	"
" 55 " " 65 "	8 i 1/2	krotną
" 65 " " 75 "	5	krotną
" 75 " " 80 "	3	"
" 80 " "	2	"

wartość jednorocznego użytkowania lub świadczenia;

3) jeżeli czas trwania uprawnienia jest uzależniony od życia kilku osób w ten sposób, że w razie śmierci którejkolwiek z tych osób gaśnie prawo do użytkowania lub świadczenia, wówczas przy obliczeniu wartości według skali w ustępie 2 nin. paragrafu podanej, miarodajnym jest wiek osoby najstarszej; jeżeli zaś uprawnienie gaśnie dopiero ze śmiercią wszystkich, wówczas oblicza się wartość według wieku osoby najmłodszej;

4) przy użytkowaniach lub świadczeniach, ograniczonych zgóry oznaczonym terminem, ustala się skapitalizowaną wartość według następującej tabeli pomocniczej:

Ilość lat	Skapitalizowana wartość		Ilość lat	Skapitalizowana wartość		Ilość lat	Skapitalizowana wartość		Ilość lat	Skapitalizowana wartość	
	Mk.	fen.		Mk.	fen.		Mk.	fen.		Mk.	fen.
1	1	0.0	22	15	02.9	43	21	18.6	64	23	88.7
2	1	96.2	23	15	45.1	44	21	37.1	65	23	96.9
3	2	88.6	24	15	85.7	45	21	54.9	66	24	04.7
4	3	77.5	25	16	24.7	46	21	72.0	67	24	12.2
5	4	63.0	26	16	62.2	47	21	88.5	68	24	19.4
6	5	45.1	27	16	98.3	48	22	04.3	69	24	26.4
7	6	24.2	28	17	33.0	49	22	19.5	70	24	33.0
8	7	00.2	29	17	66.3	50	22	34.2	71	24	39.5
9	7	73.3	30	17	98.4	51	22	48.2	72	24	45.6
10	8	43.5	31	18	29.0	52	22	61.8	73	24	51.6
11	9	11.1	32	18	58.9	53	22	74.8	74	24	57.3
12	9	76.0	33	18	87.4	54	22	87.3	75	24	62.8
13	10	38.5	34	19	14.8	55	22	99.3	76	24	68.0
14	10	98.6	35	19	41.1	56	23	10.9	77	24	73.1
15	11	56.3	36	19	66.5	57	23	22.0	78	24	78.0
16	12	11.8	37	19	90.8	58	23	32.7	79	24	82.7
17	12	65.2	38	20	14.3	59	23	43.0	80	24	87.2
18	13	16.6	39	20	36.8	60	23	52.8	81	24	91.5
19	13	65.9	40	20	58.5	61	23	62.4	82	24	95.7
20	14	13.4	41	20	79.3	62	23	71.5	83	24	99.7
21	14	59.0	42	20	99.3	63	23	80.3	84	25	00.0
									i wyżej		

Jeżeli jednakże czas trwania uprawnienia zależy prócz tego od czasu życia jednej lub kilku osób, wówczas skapitalizowana wartość, obliczona według postanowień ustępu 2 i 3 nin. paragrafu, nie może być przekroczona;

5) jeżeli suma lub wartość pieniężna użytkownik i świadczeń nie jest ustalona, wówczas oblicza się ją na podstawie sumy, uiszczonej w ostatnim roku; jeżeli zaś cały rok użytkownik i świadczeń jeszcze nie upłynął, to na podstawie sumy, jaka będzie przypuszczalnie uiszczonej w bieżącym roku.

Ustalenie wartości urządzenia domowego i innych przedmiotów, służących do osobistego użytku.

§ 18.

Przez wyrażenie urządzenie domowe należy rozumieć meble, odzież, sprzęty, bieliznę, pościel, dywany, firanki, porcelane, obrazy, naczynia kuchenne i t. p. z wyłączeniem przedmiotów z platyny, złota, srebra i drogich kamieni.

Wartość obiegową urządzenia domowego należy ustalić według następującej tabeli:

Przeznaczenie pomieszczenia	Rodzaj urządzenia:								
	luksusowe			zamożne			przeciętne		
	Wielkość pomieszczenia								
	wielkie	średnie	małe	wielkie	średnie	małe	wielkie	średnie	małe
W t y s i ą c a c h m a r e k									
Salony, buduary i t. p.	300.000	240.000	200.000	150.000	120.000	100.000	80.000	60.000	50.000
Gabinety, kancelarje, pokoje przyjęć i t. p.	200.000	150.000	120.000	100.000	80.000	60.000	50.000	40.000	30.000
Sypialnie	100.000	75.000	60.000	50.000	40.000	30.000	25.000	20.000	15.000
Jadalnie	80.000	60.000	50.000	30.000	25.000	20.000	15.000	12.000	10.000
Kuchnie	40.000	30.000	25.000	20.000	15.000	12.000	10.000	8.000	5.000

O ile w mieszkaniu znajdują się pomieszczenia, zawierające różnorodne urządzenia np. zamienne i przeciętne, wówczas należy każde urządzenie, znajdujące się w danym pomieszczeniu, szacować według tego rodzaju, któremu odpowiada przeważna ilość przedmiotów wchodzących w skład urządzenia.

Wartość przedmiotów z platyny, złota, srebra i drogich kamieni oraz innych przedmiotów, służących do osobistego użytku np. konie wyścigowe i cugowe, powozy, samochody i t. p. należy szacować odrębnie według ich przeciętnej wartości obiegowej.

§ 19.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Skarbu: *W. Kucharski*

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Alfred Chłapowski

Sprostowania:

a) W Dz. U. R. P. № 123, poz. 996 w rozporządzeniu II Ministra Skarbu z dnia 15 listopada 1923 r., wydanem w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwowych, w celu wykonania ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o podatku majątkowym, zawierającym przepisy o ustaleniu wartości przedmiotów majątkowych, należy w § 15 po II Tabeli wartości przedsiębiorstw przemysłowych, w wierszu przedostatnim ustępu a) zastąpić słowo: „trzech” słowem: „dwóch”.